

АНАЛІТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Полюха О.С.

Науковий керівник –доц. каф. «Облік, аналіз і аудіт», канд. екон. наук

Волощук Л.О.

Ефективне функціонування і розвиток підприємств України в умовах ринкових відносин зумовлюють необхідність їх переходу до стратегічного управління. Стратегічне управління розвитком підприємства – це процес розробки стратегій і управління організацією для успішної її реалізації. Мета стратегічного управління – це побудова такої динамічної системи, яка давала б змогу забезпечувати розробку і виконання системи планів як інструментів реалізації стратегічних орієнтирів з удосконалення підприємства та його окремих підсистем, що є основою для його конкурентоспроможного існування та стійкого розвитку в довгостроковій перспективі.

В ході виконання робіт за стратегічними планами треба встановлювати та контролювати конкретні терміни стосовно всіх робіт, постійно вирішувати питання щодо перерозподілу ресурсів, а також щодо оцінки результатів ефективності прийнятих рішень. Аналіз у стратегічному управлінні - необхідна передумова кожного наступного управлінського циклу.

Інформація про результати діяльності формується в системі бухгалтерського обліку, на основі результатів якого можна приймати рішення про характер і напрямки змін, що здійснюються на підприємстві. Від якості обліку залежить якість прийнятих рішень та ефективність функціонування підприємства взагалі. В економічній літературі для виміру та оцінки ефективності відокремлюють такі комплексні моделі, що базуються на сукупності показників: збалансована система показників (BSC); призма ефективності (The Performance Prism); панель управління (Tableau de Bord); модель Європейського фонду управління якістю (EFQM); модель EP2M та інші [1]. Дані моделі враховують фінансові, та нефінансові показники; передбачають їхню ув'язку зі стратегією, встановлення причинно-наслідкових зв'язків між окремими показниками та декомпозицію цілей і показників на різні рівні управління. Вибір тієї чи іншої моделі має здійснюватись в залежності від специфіки діяльності та інформаційних потреб управлінського апарату кожного окремого підприємства. В практику діяльності вітчизняних підприємств можуть бути впроваджені, тією, чи іншою мірою, всі перераховані моделі, проте, найбільш пристосованою є Збалансована система показників (ЗСП), оскільки існують: численні напрацювання зарубіжних та вітчизняних

авторів в яких детально описано методика розробки та умови використання моделі; практичні приклади застосування ЗСП на підприємствах США, Франції, Німеччини, Росії, України. Як аналітичний інструмент стратегічного управління ЗСП дозволяє забезпечити чіткіше формулювання стратегічних планів та їхню реалізацію, яке є ширшим за призначення систем, які лише вимірюють фінансові показники.

Вивчення доробок науковців-засновників системи [1,2] та практиків [3] дало можливість узагальнити основні заходи з розробки, впровадження та використання ЗСП в діяльності підприємства в розрізі наступних етапів:

1. Підготовчий етап включає: визначення характерних особливостей та шляхів розвитку галузі, ролі підприємства в ній; формулювання місії, бачення, стратегії діяльності підприємства.

2. На етапі розробки ЗСП відбувається: визначення пріоритетів діяльності підприємств за основними перспективами та формулювання стратегічних цілей; формування системи ключових показників ефективності; декомпозиція (каскадування) стратегічних цілей та ключових показників ефективності.

3. Етап впровадження та використання ЗСП передбачає: встановлення цільових значень показників, збір та обробку інформації для їх розрахунку, контроль та аналіз виконання; автоматизацію даних процесів. Реалізація етапу потребує формування ефективної системи обліку, не тільки фінансового, але й управлінського та стратегічного, а також аналітичної системи та системи внутрішнього контролю.

Реалізація виділених заходів дозволить побудувати дієву систему управління, спрямовану на реалізацію обраної стратегії, та забезпечить даний процес інформацією, необхідною для оцінки поточної діяльності окремих працівників, підрозділів та підприємства в цілому з точки зору досягнення стратегічних цілей.